

**Statistikdokumentation for
Byopgørelsen 2018**

1 Indledning

Statistikken viser antallet af byer og indbyggere i by og landområder inden for hver kommune. Byopgørelsen findes tilbage i de gamle folketællinger, som blev lavet hvert 5. eller 10. år. Fra 1976 til 1996 blev byopgørelsen lavet ca. hvert andet år. Efter 1996 er den blevet lavet årligt.

2 Indhold

Statistikken indeholder opgørelse over antallet af indbyggere i landdistrikter samt antallet af indbyggere i byer med mere end 200 indbyggere for hver kommune.

2.1 Indholdsbeskrivelse

En by defineres som en naturligt sammenhængende bebyggelse med mindst 200 indbyggere. At bebyggelsen er naturligt sammenhængende vil sige, at afstanden mellem husene normalt ikke overstiger 200 meter medmindre afbrydelsen skyldes større gennemgående veje (uden direkte adgangsveje mellem bebyggelserne) kirkegårde, sportspladser, parkerings- og parkanlæg, jernbane- og lagerarealer, jorde under udstykning og lignende. Spredt bebyggelse langs en landevej henregnes ikke som hørende til en by - også selv om afstanden imellem dem er mindre end 200 meter. Definitionen bygger på FN's retningslinjer for afgrænsning af byområder.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Bystørrelse klassificeres efter:

- Hovedstadsregionen
- Byer mellem 100000 and 999999
- Byer mellem 50000 and 99999
- Byer mellem 20000 and 49999
- Byer mellem 10000 and 19999
- Byer mellem 5000 and 9999
- Byer mellem 2000 and 4999
- Byer mellem 1000 and 1999
- Byer mellem 500 and 999
- Byer mellem 250 and 499
- Byer mellem 200 and 249
- Landdistrikter under 200

2.3 Sektordækning

Ikke relevant for denne statistik.

2.4 Begreber og definitioner

Areal: Arealet for byer beregnes pba. byernes geografiske udstrækning. Denne afgrænses foretages af SDFE, der klassificerer bebyggelser (polygoner) efter definitionen om at der ikke må være over 200 meter mellem husene. Bebyggelsespolygonerne aftegnes på et kort, der leveres til Danmarks Statistik. Danmarks Statistik indlæser vha. koordinater befolkningen på dette kort og afgrænser bypolygonerne(byer) med mindst 200 indbyggere. Bebyggelser med under 200 indbyggere betragtes som hørende til kommunens landdistrikt. Arealet i byerne beregnes ud fra disse bypolygoners udstrækning vha. koordinater. Kommunens samlede byareal er således summen af

disse byer i kommunen. Landdistriktets areal findes ved at fratække byarealet fra hele kommunens areal.

By: En by defineres som en naturligt sammenhængende bebyggelse med mindst 200 indbyggere. At bebyggelsen er naturligt sammenhængende vil sige, at afstanden mellem husene normalt ikke overstiger 200 meter medmindre afbrydelsen skyldes større gennemgående veje (uden direkte adgangsveje mellem bebyggelserne) kirkegårde, sportspladser, parkerings- og parkanlæg, jernbane- og lagerarealer, jorde under udstykning og lignende. Spredt bebyggelse langs en landevej henregnes ikke som hørende til en by - også selv om afstanden imellem der er mindre end 200 meter. For at 2 byer kan klassificeres som vokset sammen forudsætter det både, at afstanden mellem dem er under 200 samt, at de ud fra et topografisk skøn hører naturligt sammen udover de begrænsninger nævnt ovenfor.

Ved at bruge et adresseregister med tilknyttede koordinater kan alle adresser inden for en given polygon identificeres. Fra CPR hentes oplysninger om antallet af personer på de enkelte adresser. Antallet af indbyggere i et byområde kan på den måde opgøres.

Danmarks Statistik udgiver efterfølgende en byopgørelse, hvor kravet er, at indbyggerantallet er over 200 indbyggere. Kommer en by under 200 indbyggere har det derfor ingen betydning at SDFE (Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering tidligere Geodatastyrelsens) opfattelse af, at det stadig er en by.

SDFE (tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) foretager afgrænsningen af byernes udstrækning ud fra ovennævnte kriterier - i tvivlstilfælde tages der kontakt til kommunen.

Definitionen bygger på FN's retningslinjer for afgrænsning af byområder.

En undtagelse fra definitionen er Hovedstadsområdet, som frem til og med 1998 består af hele kommuner. Fra 1999 er der udskilt bymæssig bebyggelse indenfor de kommuner som tidligere tilhørte Hovedstadsområdet, hvorved Hovedstadsområdet udgør et mindre område.

Fra 1. januar 2006 er afgrænsningen af byområderne sket ved hjælp af Geodatastyrelsen bypolygoner, som angiver bygrænserne ved brug af x-og y-koordinater.

Bypolygon: En bebyggelsespolygon/bypolygon dækker over både by og sommerhusbebyggelse og er et udtryk for yderkanten af afgrænser en sammenhængende bebyggelse/by fra det omkringliggende landområde. Afgrænsningen er baseret på SDFE (tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) grunddata. Grønne områder, idrætspladser og industri kan indgå i bebyggelsen.

Danmarks Statistik bruger disse polygoner, der markerer grænserne for en bys udbredelse og samtidig definerer, hvilke adresser der er hjemmehørende i byerne, og hvilke der ligger udenfor.

Ved at bruge et adresseregister med tilknyttede koordinater kan alle adresser inden for en given polygon identificeres. Fra CPR hentes oplysninger om antallet af personer på de enkelte adresser. Antallet af indbyggere i et byområde kan på den måde opgøres.

Danmarks Statistik udgiver efterfølgende en byopgørelse, hvor kravet er, at indbyggerantallet er over 200 indbyggere. Kommer en by under 200 indbyggere har det derfor ingen betydning at SDFE (tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) opfattelse er at det stadig er en by.

SDFE knytter normalt et stednavn til bypolygonen og har et omfattende stednavneregister, hvis indhold er indsamlet i "marken". Med jævne mellemrum bliver indholdet af stednavneregistret konfereret med den lokale kommune.

SDFE har, som Danmarks infrastrukturvirksomhed, ansvaret for udarbejdelsen af kortdata og for klassifikation af det danske landskab og har siden 1. januar 2006 leveret omkransningen af byer

(kaldet en bebyggelsesbypolygon eller bypolygon) til Danmarks Statistik på et korttema over Danmark.

2.5 Enheder

- Personer
- Byer

2.6 Population

Befolkningen i byer og landdistrikter i Danmark 1. Januar

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Fra 1996 er byopgørelsen blevet offentliggjort årligt. Byopgørelsen er fra 1976 til 1996 blevet lavet ca. hvert andet år. Der foreligger oplysninger om byernes udvikling helt tilbage til 1920.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

- Antal personer i byerne
- Antal byer

2.11 Referencetid

Opgørelsestidspunktet er 1. januar i pågældende år.

2.12 Hyppighed

Årlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lov om Danmarks Statistik § 6.

2.14 Indberetningsbyrde

Statistikken er baseret på administrative registre. Der er derfor ingen direkte indberetningsbyrde, i forbindelse med opgørelsen af denne statistik.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger fås ved henvendelse til Danmark Statistik.

3 Statistisk behandling

Kilden til statistikken er dels den årlige befolkningsopgørelse pr. 1. januar og dels bypolygoner, som SDFE (Styrelsen for dataforsyning og Effektivisering - tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) indtegner på et korttema, og som viser byernes/bypolygonernes geografiske udstrækning. Dernæst optælles antallet af personer med bopæl indenfor de respektive byer/(bypolygoner). Befolkningen der er bosiddende i bypolygoner med under 200 indbyggere klassificeres som bosiddende i landdistrikter. Byerne klassificeres sidenhen efter størrelse og indbyggere.

Byer hvis indbyggertal er steget eller faldet meget sammenholdt med sidste år tages ud til nærmere undersøgelse og validitetscheck.

3.1 Kilder

Kilden til statistikken er årlige oplysninger om beboede adresser fra Det Centrale Personregister (CPR). Fra 1. januar 2006 er byafgrænsningen sket med hjælp af SDFE (Styrelsen for dataforsyning og Effektivisering - tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) bypolygoner samt opgørelser over beboede adresser fra CPR.

3.2 Indsamlingshyppighed

Årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Byopgørelsen er baseret på registerdata fra det Centrale Person Register (CPR). Derudover anvendes korttemaer fra SDFE (tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) med angivelse af byernes udstrækning.

3.4 Datavalidering

Byer hvis indbyggertal er steget eller faldet meget sammenholdt med sidste år tages ud til nærmere undersøgelse.

3.5 Databehandling

Kilden til statistikken er dels den årlige befolkningsopgørelse pr. 1. januar og dels bypolygoner, som SDFE (tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) indtegner på et korttema, og som viser byernes/bypolygonernes geografiske udstrækning. Befolkningens adresser indplaceres ved deres x og y koordinater på korttemaet. Efterfølgende optælles antallet af personer med bopæl indenfor de respektive byer/byopolygoner. Befolkningen der er bosiddende i bypolygoner/byer med under 200 indbyggere klassificeres som bosiddende i landdistrikter.

Hovedstadsområdet defineres og behandles som et byområde. Frem til og med 1998 bestod hovedstadsområdet af hele kommuner. Fra 1999 er der udskilt bymæssig bebyggelse indenfor de yderst beliggende kommuner i hovedstadsområdet nemlig Ballerup, Rudersdal, Furesø, Ishøj samt Greve kommuner, som tidligere tilhørte Hovedstadsområdet, hvorved Hovedstadsområdet udgør et mindre område.

Byerne klassificeres efter størrelse og indbyggere herindenfor.

Byer hvis indbyggertal er steget eller faldet meget sammenholdt med sidste år tages ud til nærmere undersøgelse og validitetscheck.

3.6 Korrektion

Ikke relevant for denne statistik.

4 Relevans

Brugere: Ministerier, kommuner, organisationer, private virksomheder, studerende samt privatpersoner.

Anvendelsesområde: Planlægning, lokalhistorie.

4.1 Brugerbehov

Brugere: Ministerier, kommuner, organisationer, private virksomheder, studerende samt privatpersoner.

Anvendelsesområde: Planlægning, lokalhistorie.

4.2 Brugertilfredshed

Der er stor lokal interesse for byernes størrelse og udvikling. Der foreligger dog ingen brugertilfredshedsundersøgelse.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik.

5 Præcision og pålidelighed

Opgørelsen anses generelt som værende af meget god kvalitet. Dog giver definitionen mulighed for skøn af byers udstrækning og dermed også byernes befolkning.

5.1 Samlet præcision

Kvaliteten på opgørelsen er god. Kun en meget lille del af befolkningen kan ikke indplaceres på korttemaet og derved ikke placeres i en by eller landdistrikt.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Kvaliteten af opgørelsen er generelt meget god. I de tilfælde hvor borgere henvender sig med udsagn om, at to byer er vokset sammen med henvisning til vores definition giver det sjældent efter nærmere undersøgelse anledning til revisioner og sammenlægning af byer.

Byernes udstrækning overvåges løbende af SDFE (tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) og borgere henvender sig også løbende. Kvaliteten af byopgørelsen sikres således fra flere kilder.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der forekommer ikke foreløbige tal.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer som regel ca. 4 måneder efter årets afslutning.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udkommer som regel ca. 4 måneder efter årets afslutning.

6.2 Publikationspunktlighed

Udgivelsestidspunktet planlægges til april måned og overholdes normalt.

7 Sammenlignelighed

Statistikken er blevet defineret på samme måde siden 1976. Der kan dog være visse udsving pga. manglende kortmateriale tilbage i tiden. En undtagelse fra definitionen er Hovedstadsområdet, som frem til og med 1998 består af hele kommuner. Fra 1999 er der udskilt bymæssig bebyggelse indenfor de kommuner som tidligere tilhørte Hovedstadsområdet.

Byopgørelsen 1. januar 2006 er gennemført med en ny opgørelsesmetode i forhold til tidligere, idet SDFE (tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) bebyggelsespolygoner for første gang er blevet anvendt. Definitionen på en by er dog den samme som i tidligere byopgørelser, foretaget af Danmarks Statistik.

7.1 International sammenlignelighed

Definitionen af en by i Danmark er den samme som i bystatistikken i Sverige. Ift. Norge er der visse afvigelser. Få andre lande har det tekniske fundament til at kunne danne en egentlig bystatistik. Her sætter administrative grænser grundlaget for byafgrænsning.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Samme definition er blevet brugt fra 1976, der kan dog være visse udsving pga. manglende kortmateriale tilbage i tiden. En undtagelse fra definitionen er Hovedstadsområdet, som frem til og med 1998 består af hele kommuner. Fra 1999 er der udskilt bymæssig bebyggelse indenfor de kommuner som tidligere tilhørte Hovedstadsområdet, hvorved Hovedstadsområdet udgør et mindre område.

Fra 1998 til 1999 faldt antallet af personer bosiddende i hovedstadsområdet således med omkring 20 pct.

Byopgørelsen 1. januar 2006 er gennemført med en ny opgørelsesmetode i forhold til tidligere, idet SDFE (tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) bebyggelsespolygoner for første gang er blevet anvendt. Polygonerne markerer grænserne for en bys udbredelse og definerer, hvilke adresser der er hjemmehørende i byerne og hvilke der ligger udenfor. Grænserne fastlægges ved hjælp af x,y-korordinater. Definitionen på en by er dog den samme som i de tidligere byopgørelser foretaget af DST.

Oplysninger om byernes udvikling i størrelse (og sammenlægninger og opsplittings) fra 1901 og frem til det aktuelle opgørelsesår, opdateres årligt.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Der opgøres ikke andre statistikker om byer i Danmark.

7.4 Intern konsistens

Ikke relevant for denne statistik

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives i [Nyt fra Danmarks Statistik](#). I Statistikbanken offentliggøres tallene under emnet [Folketal](#). Derudover indgår tallene i [Statistisk Årbog](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet. Temapublikationer mv. kan offentliggøres på andre tidspunkter af dagen. Rigsstatistikeren kan beslutte, at sådanne publikationer kan udleveres før udgivelsestidspunktet, fx til interessenter og pressen.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken udgives i [Nyt fra Danmarks Statistik](#).

8.5 Publikationer

Byopgørelsen indgår i [Statistisk Årbog](#).

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Folketal](#) i følgende tabeller:

- [BY1](#): Folketal 1. januar efter by og landdistrikter, alder, køn og tid
- [BY2](#): Folketal 1. januar efter by og landdistrikter, bystørrelse, alder, køn og tid
- [BY3](#): Folketal 1. januar efter by og landdistrikter, befolkningstæthed, areal, alder, køn og tid

8.7 Adgang til mikrodata

Forskere og andre analytikere fra autoriserede forskningsinstitutioner, kan få adgang til statistikens mikrodata gennem Danmarks Statistiks [Forskerordning](#). Datamaterialet ligger lagret på adresseniveau og kan bruges sammen med andre oplysninger på adresseniveau, fx husstande.

8.8 Anden tilgængelighed

Opgaver om befolkningen i byerne herunder efter bystørrelse og placering kan fremstilles af DST Consulting ligesom forskningsservice stiller afidentificerede befolkningsdata på mikroniveau til rådighed for forskere.

8.9 Diskretioneringspolitik

Der videregives ikke oplysninger om enkeltpersoner. Det betyder, at navn, personnummer eller andre oplysninger, som muliggør direkte identifikation diskretioneres. Offentliggørelser med forekomst af en i tabelcellen må ikke kunne give ny viden om enkeltpersonens forhold.

Se [Danmarks Statistik's fortrolighedspolitik](#).

8.10 Diskretionering og databehandling

Der foretages ingen diskretionering. Se [Danmarks Statistiks datafortrolighedspolitik](#).

Der videregives ikke oplysninger om enkeltpersoner. Det betyder, at navn, personnummer eller andre oplysninger, som muliggør direkte identifikation diskretioneres. Offentliggørelser med forekomst af en i tabelcellen må ikke kunne give ny viden om enkeltpersonens forhold.

8.11 Reference til metodedokumenter

Hvornår er en by en by og hvornår ikke?

SDFE (tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og KMS) har, som Danmarks infrastrukturvirksomhed ansvaret for udarbejdelsen af kortdata og for klassifikation af det danske landskab. Siden 1. januar 2006 har Geodatastyrelsen leveret omkransningen af byer til Danmarks Statistik (DS). En bebyggelsespolygon dækker over både by og sommerhusbebyggelse og er et udtryk for yderkanten af afgrænsningen mellem en sammenhængende bebyggelse og landområdet baseret på SDFE's grunddata. Grønne områder, idrætspladser og industri kan indgå i bebyggelsen.

At bebyggelsen er sammenhængende vil som hovedregel sige, at afstanden mellem husene ikke overstiger 200 meter, medmindre afbrydelsen skyldes offentlige anlæg, kirkegårde o.l. Danmarks Statistik bruger disse polygoner, der markerer grænserne for en bys udbredelse og samtidig definerer, hvilke adresser der er hjemmehørende i byerne, og hvilke der ligger udenfor. Ved at bruge et adresseregister med tilknyttede koordinater kan alle adresser inden for en given polygon identificeres. Fra CPR hentes oplysninger om antallet af personer på de enkelte adresser. Antallet af indbyggere i et byområde kan på den måde opgøres. Danmarks Statistik udgiver efterfølgende en byopgørelse, hvor kravet er, at indbyggerantallet er over 200 indbyggere. Kommer en by under 200 indbyggere har det derfor ingen betydning i SDFE (tidligere betegnelse Geodatastyrelsen og tidligere Kort & Matrikelstyrelsens opfattelse af at det stadig er en by. SDFE knytter normalt et stednavn til bypolygonen og har et omfattende stednavneregister, hvis indhold er indsamlet i "marken". Med jævne mellemrum bliver indholdet af stednavneregistret konfereret med den lokale kommune.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Befolkning og Uddannelse. Den statistikansvarlige er Henning Christiansen, tlf. 39 17 33 05, e-mail: hch@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Befolkning og Uddannelse, Personstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Henning Christiansen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

hch@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 33 05

9.8 Faxnummer

39 17 39 99